

Άρειος Πάγος 1916/1986, Τμ. Β'

Πηγή: Δ.Ε.Ν. 44/88 σελ. 238

Περίληψη: Ο παθών εργατικό ατύχημα ένεκα υπαιτιότητας του εργοδότη ή των προσηθέντων του δικαιούται χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης του, έστω και αν είναι ασφαλισμένος στο ΙΚΑ. - Ο προσδιορισμός του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης γίνεται με ελεύθερη κρίση του δικαστηρίου, η οποία δεν υπόκειται σε ακυρωτικό έλεγχο.

Απόφαση Δικαστηρίου

Εισηγητής: Χ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΟΣ

Δικηγόροι: Ε. Παντελαίος, Σ. Σπυρίδης

Όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 298, 299 και 932 του ΑΚ, η αξίωση για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, η οποία οφείλεται για ζημιά μη περιουσιακή, που έχει γενεσιουργό αιτία την αδικοπραξία με την ευρύτερη έννοια της υπαίτιας πράξεως (άρθρο 914 ΑΚ) και που είναι διαφορετική κατά τη νομική της μορφή από την αποζημίωση για θετική ή αποθετική ζημιά, μπορεί να βρει έρεισμα και στο πλαίσιο εφαρμογής διατάξεων που κείνται εκτός του ΑΚ. Από τα πιο πάνω, παρέπεται ότι μπορεί να προβληθεί αυτή και σε εργατικό ατύχημα, με την έννοια του άρθρου 1 του Ν. 551/15, υπό την προϋπόθεση ότι τούτο οφείλεται σε πταίσμα του εργοδότη ή αυτού που κατά το άρθρο 922 ΑΚ προστήθηκε από αυτόν. Έτσι, ουδαμώς μπορεί να θεωρηθεί ότι αποκλείεται να ασκήσει αξίωση για χρηματική ικανοποίηση κατά του εργοδότη εκείνος που έπαθε ηθική βλάβη από εργατικό ατύχημα από ειδική αμέλεια του εργοδότη, αναφορικά με την τήρηση των όρων ασφαλείας στην εργασία, οι οποίοι επιβάλλονται από ειδικές διατάξεις νόμου, διαταγμάτων ή κανονισμών κι αν ο παθών είναι ασφαλισμένος στο ΙΚΑ. Οι σχετικές διατάξεις των άρθρων 34 § 2 και 60 § 3 του ΑΝ 1846/51 θεσπίζουν απαλλαγές του εργοδότη από την ευθύνη σύμφωνα με το ΒΔ από 24.7.20 για καταβολή της αναφερομένης σ' αυτές αποζημίωσης, εξόδων νοσηλείας και κηδείας. Ούτε αποκλείεται η άσκηση αυτής της αξιώσεως από το άρθρο 16 του πιο πάνω ΒΔ, το οποίο παρέχει το δικαίωμα σ' αυτόν που έπαθε εργατικό ατύχημα, από δόλο του εργοδότη ή παράβαση από αυτόν των όρων ασφαλείας στην εργασία ή στην επιχείρηση, να επιλέξει κατά τις διατάξεις αυτού ή του κοινού αστικού δικαίου αποζημίωση, εφ' όσον η αποζημίωση αυτή, που αφορά περιουσιακή ζημιά, δεν εξομοιώνεται κατά το αποτέλεσμα με τη χρηματική ικανοποίηση, αναφορικά με την οποία τίποτε δεν διέλαβε ο νόμος 1846/51 (Ολ. ΑΠ 444/64).

Κατά το άρθρο 932 ΑΚ, σε περίπτωση αδικοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για περιουσιακή ζημιά, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Αυτό ισχύει γι' αυτόν που έπαθε προσβολή της υγείας, της τιμής κλπ. Από αυτή τη διάταξη, προκύπτει ότι παρέχεται δυναμική ευχέρεια στο δικαστήριο, το οποίο, αφού εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά που του τέθηκαν υπόψη (βαθμό πταίσματος, είδος προσβολής, περιουσιακή και προσωπική κατάσταση των μερών κλπ.), με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και της λογικής επιδικάζει ή όχι χρηματική ικανοποίηση. Αν κρίνει ότι επήλθε ηθική βλάβη στον παθόντα, καθορίζει συγχρόνως και το ποσό της, το οποίο θεωρεί εύλογο. Επομένως, ο προσδιορισμός του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης αφέθηκε στην ελεύθερη εκτίμηση του δικαστηρίου. Αυτή η κρίση του δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, αφού σχηματίζεται από την εκτίμηση των πραγματικών γεγονότων, χωρίς την υπαγωγή του πορίσματος σε κάποια νομική έννοια, ώστε να μπορεί να νοηθεί εσφαλμένη του νόμου εφαρμογή είτε ευθέως είτε εκ πλαγίου.